

ŠIAULIŲ LOPŠELIO- DARŽELIO „DAINELĖ“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių lopšelio-darželio „Dainelė“ (toliau lopšelis-darželis) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

2. Aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. *Patyčios* – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

3.1.1. *žodinės patyčios*: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

3.1.2. *fizinės patyčios*: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

3.1.3. *socialinės patyčios*: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

3.1.4. *elektroninės patyčios*: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

3.2. *Patyčias patiriantis vaikas* – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojama.

3.3. *Besityčiojantysis/skriaudėjas* – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

3.4 *Patyčias patiriantis suaugęs* – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

3.5. *Patyčių stebėtojas* – lopšelio-darželio bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias.

3.6. *Patyčių prevencija* – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

3.7. *Patyčių intervencija* – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

3.8. *Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną* – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS VYKDYMAS LOPŠELYJE-DARŽELYJE

4. Įstaigos vadovas:
 - 4.1. tvirtina aprašą;
 - 4.2. atsako už saugios, sveikos, užkertančios kelią bet kokioms smurto ir patyčių apraiškoms, emociškai saugios ugdymosi aplinkos mokykloje kūrimą, puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal apraše numatytų veiksmų seką;
 - 4.3. gavęs informaciją apie smurto ar patyčių atvejį lopšelyje-darželyje:
 - 4.3.1. sukviečia suinteresuotus asmenis ir įvertina turimą informaciją;
 - 4.3.2. informuoja teisės aktų numatytas institucijas apie įvykusį smurto ar patyčių atvejį;
 - 4.3.3. bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis dėl įvykusio smurto ar patyčių atvejo.
5. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
6. Vaiko gervės komisijos nariai:
 - 6.1. mokslo metų pabaigoje atlieka lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;
 - 6.2. remiantis surinktos informacijos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
 - 6.3. esant poreikiui teikia siūlymus įstaigos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje.
7. Lopšelis-darželis sudaro sąlygas vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymui įgyvendinant prevencines intervencines programas rekomenduojamas Švietimo ir mokslo ministerijos.
8. Lopšelis-darželis puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą:
 - 8.1. darbuotojų veikla ir elgesys atitinka puoselėjamas vertybes;
 - 8.2. susitarta dėl elgesio normų, kurios įtvirtintos lopšelio-darželio darbo tvarkos taisyklėse;
 - 8.3. lopšelis-darželis bendradarbiauja su ugdytinių tėvais, skatina aktyviai dalyvauti sprendžiant smurto ar patyčių atvejus ugdymo įstaigos aplinkoje.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

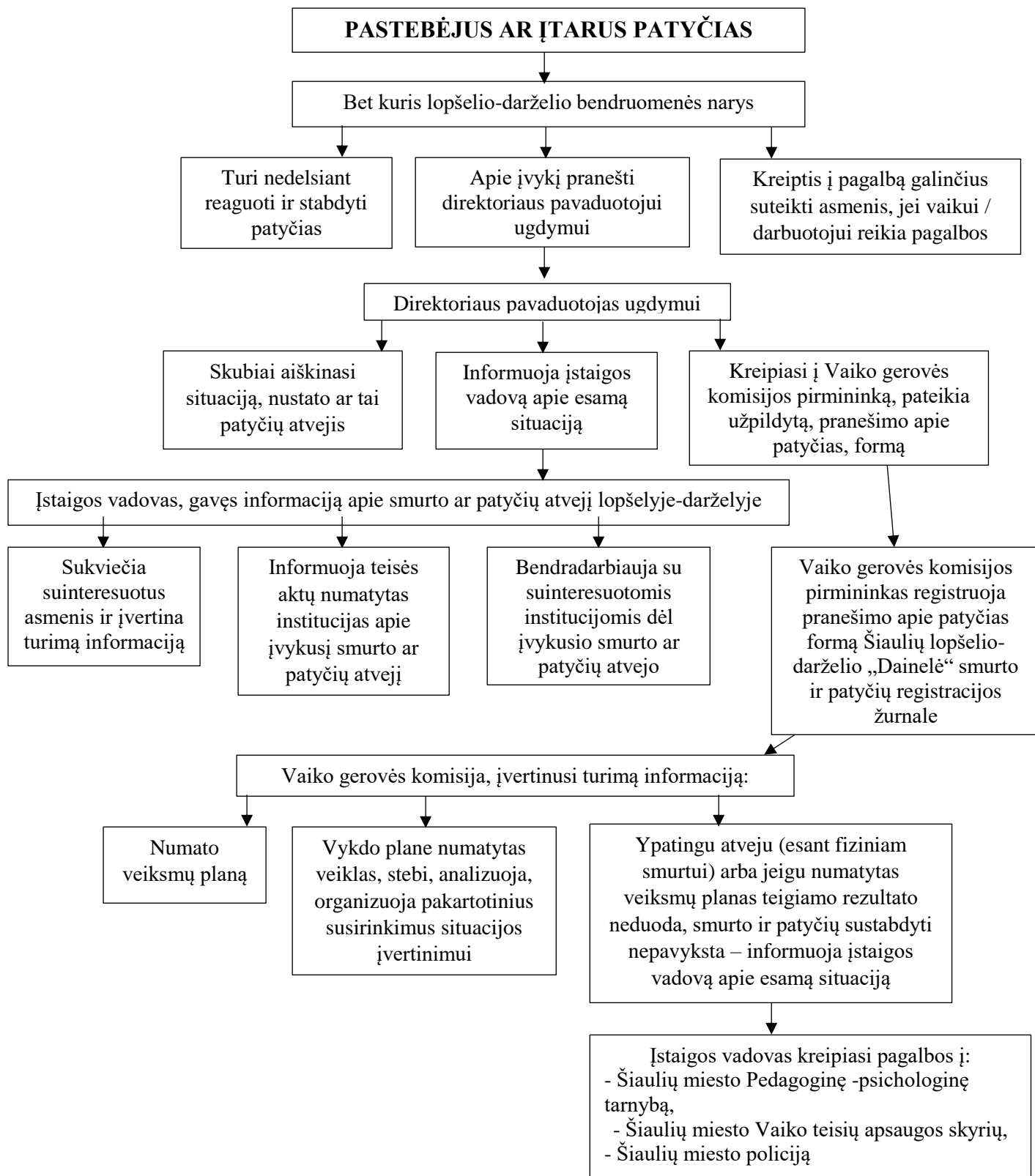
9. Smurto ir patyčių intervencija lopšelyje-darželyje vykdoma vadovaujantis Šiaulių lopšelio-darželio „Dainelė“ reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus sistema (priedas Nr. 1).
10. Visais įtariamų ir realių smurto ir/ar patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio bendruomenės narys:
 - 10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
 - 10.2. kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba), jei vaikui / darbuotojui reikia pagalbos;
 - 10.3. informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurto atvejus.
11. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
 - 11.1. išsiaiškina situaciją, nustato ar tai patyčių atvejis;
 - 11.2. informuoja įstaigos vadovą apie esamą situaciją;

- 11.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2) ir ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;
- 11.4. koordinuoja tolesnę situacijos stebėseną.
12. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas gavęs užpildytą formą (priedas Nr. 2) registruoja ją Patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 3).
13. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:
- 13.1. numato veiksmų planą (priedas Nr. 4) (*gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupės draugais, kt. priemonės*).
- 13.2. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;
- 13.3. ypatingu atveju (esant fiziniam smurtui) arba jeigu numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta – informuoja įstaigos vadovą apie esamą situaciją;
14. Įstaigos vadovas, esant poreikiui, kreipiasi pagalbos į:
- 14.1. Šiaulių miesto Pedagoginę-psichologinę tarnybą;
- 14.2. Šiaulių miesto Vaiko teisių apsaugos skyrių;
- 14.3. Šiaulių miesto policiją.
15. Patyčias patiriančio ugdytinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie lopšelio-darželio grupėje vykstančias patyčias nedelsiant informuoja grupės auklėtoją, ir/ar administracijos atstovus apie ugdytinio patiriamas patyčias, jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku ar asmeniškai).

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
17. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos.
18. Kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti. Pastebėjus patyčių vykdymą ir apie tai nepranešus direktoriaus pavaduotojui ugdymui yra laikoma, kad stebėtojas yra patyčių vykdymo dalyvis ir už savo veiksmus atsako šio aprašo ir teisės aktų numatyta tvarka.
19. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžių ir pareigų.
20. Visi bendruomenės nariai supažindinami su tvarkos aprašu pasirašytinai.
-

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „DAINELĖ“ REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS SISTEMA

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO "DAINELĖ"
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS AR SMURTĄ FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias/smurtą:	
Kas pranešė apie patyčias/smurtą:	
Kada įvyko (data, val.):	
Kur įvyko:	
Kokia patyčių/smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, <u>patyrusio patyčias/smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, grupės pavadinimas / ar pareigos:	
Asmens/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, grupės pavadinimas / ar pareigos:	
Asmens/-ų, <u>stebėjusio patyčias/smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, grupės pavadinimas / ar pareigos:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Patyčias pastebėjusio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias/smurtą:	
Vaiku, kuris tyčiojosi/smurtavo:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos
tvarkos aprašo
priedas Nr. 4

**ŠIAULIŲ VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „DAINELĖ“
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS – INTERVENSIJOS
VEIKSMŲ PLANAS**

Įvykio, situacijos dalyviai	Veiksmai	Data	Laukiamas rezultatas
Patyręs patyčias vaikas / suaugęs.			
Smurtautojas vaikas / suaugęs.			
Stebėtojas (-ai) vaikas (-ai) / suaugęs (-usieji).			
Patyčių dalyvių tėvai (globėjai):			
Kiti lopšelio-darželio darbuotojai:			
Kita (įrašyti):			